

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka ve věci

žalobce: **V. Š.**
zastoupen advokátem JUDr. Janem Burešem, Ph.D.,
sídlem Václavské náměstí 807/64, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **náčelník Generálního štábu Armády České republiky**
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2024, č. j. MO 912073/2024-1304,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, kterým žalovaný k odvolání žalobce potvrdil rozhodnutí Velitele Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 22. 2. 2021, č. j. MO 55756/2021-1970, jímž zamítl žádost žalobce o přiznání nároku na náhradu škody ve formě ušlého zisku spočívající v ušlých výsluhových náležitostech v částce přinejmenším 41 460 Kč spolu se zákonnými úroky z prodlení a náhradu nákladů právního zastoupení dle § 145 odst.

1 písm. c) zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVP“).

2. Správní orgán prvního stupně i žalovaný přitom o věci rozhodovali „podruhé“, neboť původní rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2021, č. j. MO 55756/2021-1970, zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 4. 2024, č. j. 5 As 3/2023-41 (rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 9. 5. 2024, č. j. MO 367623/2024-1304, zrušil původní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě a dalších podání ve věci

3. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a případně zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
4. Žalobce v žalobě rekapituloval průběh předchozího správního řízení a obsah rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného. Žalobce jako voják z povolání utrpěl služební úraz, v jehož důsledku skončil jeho služební poměr dle § 18 písm. h) ZVP rozhodnutím Přezkumné komise Vojenské nemocnice Brno ze dne 5. 12. 2017, č. j. MO 764554/2024-1970. Rozhodnutími Ministerstva obrany – odboru sociálního zabezpečení ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 275909/VP-4/15 o přiznání výsluhového příspěvku byl žalobci přiznán výsluhový příspěvek v částce 14 823 Kč měsíčně a ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 275909/ODCH-5/15 o přiznání odchodného pak odchodné v částce 183 366 Kč (společně dále jen „rozhodnutí Ministerstva obrany“). Současně tato rozhodnutí stanovila žalobci výši měsíčního hrubého služebního platu ve výši 30 561 Kč. Žalobce nesouhlasil s výši vypočtené částky výsluhových náležitostí a podklady rozhodnutí a proti rozhodnutím Ministerstva obrany podal námitky, o nichž rozhodl Ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany dne 11. 9. 2019, sp. zn. 275909/VP-9/OP a v září 2019, sp. zn. 275909/ODCH-10/OP tak, že námitky žalobce zamítl.
5. Žalobce následně komplexně popsal způsob výpočtu průměrného měsíčního hrubého služebního platu (dále jen „PMHSP“) dle § 143 odst. 3 ZVP. V té souvislosti provedl výpočet PMHSP, přičemž shledal, že stanovením výsluhových náležitostí za zjištěné rozhodné období, zkrácené v důsledku služebního úrazu, mu vznikla majetková újma ve formě ušlého zisku ve výši minimálně 41 460 Kč, za kterou dle jeho názoru odpovídá stát. Žalobce tvrdí, že kdyby nedošlo ke služebnímu úrazu, nedošlo by k předčasnému zániku služebnímu poměru. Při výpočtu výše výsluhových náležitostí by tudíž byl býval započítán i rok 2017. Žalovaný i správní orgán prvního stupně přitom již nezpochybňují, že předčasné skončení služebnímu poměru žalobce bylo zapříčiněno právě služebním úrazem.
6. Žalobce nesouhlasí s žalovaným, že by v případě odškodňování služebních úrazů mělo být zkoumáno porušení právních povinností státem, které by bylo příčinou vzniku škody. Odpovědnost zaměstnavatele, resp. státu za újmu způsobenou v důsledku pracovního úrazu je totiž odpovědností objektivní. Žalobce je dále přesvědčen, že v předmětné věci je třeba aplikovat § 116 písm. g) ZVP, neboť v důsledku služebnímu úrazu mu vznikl nárok na výsluhové náležitosti v nižší výši. Argumentaci správního orgánu prvního stupně, že během deseti zbývajících dní do konce roku 2017 mohla nastat i jiná skutečnost zapříčiňující zánik služebnímu poměru ve smyslu § 18 ZVP, žalobce vyvrátil již v odvolání. Žalovaný se těmito námitkám téměř vůbec nevěnoval. Správní orgány pak nedostály ani závaznému právnímu

názoru Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 5 As 3/2023-41, neboť neaplikovaly § 127 odst. 1 ZVP, i když pro to byly splněny všechny zákonné podmínky. Napadené rozhodnutí je z toho důvodu i vnitřně rozporné.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť žalobce ve velké míře opakuje svou argumentaci z odvolání. Žalovaný se neztotožňuje s názorem žalobce, že nárok na náhradu ušlého zisku lze podřadit pod nárok na náhradu věcné škodu podle § 116 písm. g) ZVP. K opačnému závěru by bylo možno dojít pouze v případě, kdyby služební poměr žalobce skončil dne 31. 12. 2017 a do je výsluhových náležitostí by nedošlo k započítání dosažených příjmů za rok 2017. Jelikož ale služební poměr žalobce zanikl z důvodu ztráty zdravotní nezpůsobilosti dříve, než měl zaniknout uplynutím doby (o 10 dní), nedošlo ke způsobení skutečné škody spočívající v ušlém zisku. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 As 3/2023-41 nestanovil povinnost aplikovat § 127 odst. 1 ZVP, pouze uložil správním orgánům, aby aplikaci „zvážily“. Podle žalovaného není napadené rozhodnutí ani vnitřně rozporné. Výčet náhrad dle § 116 ZVP je taxativní, nárok na náhradu ušlého zisku mezi ně nepatří. Žalovaný tedy setrval na svém názoru vyjádřeném v napadeném rozhodnutí a soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
8. Žalobce v replice setrval na své žalobní argumentaci.

IV. Posouzení věci soudem

9. Krajský soud, za splnění podmínek dle § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
10. Podstatou nyní projednávané věci je tvrzení žalobce, že v důsledku služebního úrazu došlo k předčasnému zániku služebního poměru, čímž bylo zkráceno rozhodné období pro stanovení výsluhových náležitostí, které tak byly příslušnými orgány na úseku sociálního zabezpečení vyměřeny v míře nižší, než by žalobci náležely, pokud by jeho služební poměr zanikl v původním termínu. Žalobce proto shledává, že vlivem služebního úrazu došlo ke snížení výše výsluhových náležitostí, jeho majetek tedy nebyl rozmnožen způsobem, který byl dle okolností očekáván, a jelikož za škodu způsobenou služebním úrazem odpovídá stát, má dle žalobce povinnost nahradit i ušlý zisk.
11. K tvrzené škodě ve formě ušlého zisku mělo dojít snížením původně předpokládané výše výsluhových náležitostí, která byla určena rozhodnutími Ministerstva obrany, jež v odvolacím řízení potvrdil Ředitel odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany a poučil žalobce o možnosti podat správní žalobu k Městskému soudu v Praze. Krajskému soudu není známo, zda se žalobce poučením řídil či nikoliv, na projednávanou věc to však nemůže nic měnit a krajský soud proto stejně jako žalovaný vychází z presumpce správnosti těchto správních aktů a konstatuje, že výše výsluhových náležitostí byla orgány na úseku sociálního zabezpečení určena na základě rozhodného období dle § 143 odst. 3 ZVP a přechodných ustanovení zákona č. 332/2014 Sb. v rozmezí od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2016.
12. Žalobce tvrdí, že jeho nárok je možné podřadit pod nároky náhrady škody plynoucí z utrpení služebního úrazu, za něž je stát objektivně odpovědný, a to konkrétně dle § 116 písm. g) ZVP jako náhrady za věcnou škodu, neboť ušlý zisk z nižších výsluhových

náležitostí měl být zapříčiněn zkrácením rozhodného období o rok 2017 kvůli rozhodnutí přezkumné komise. K tomuto zkrácení by tedy dle názoru žalobce nedošlo, nebýt utrpeného služebního úrazu. Žalobce se tak vlastně domáhá toho, aby mu částka z výsluhových náležitostí, ušlá z důvodu nezohlednění výkonu služby za rok 2017 do rozhodného období pro jejich výpočet, byla dodatečně doplacena jako náhrada škody ve formě ušlého zisku.

13. Ze správního spisu vyplývá, že služební poměr žalobce měl původně zaniknout uplynutím stanovené doby dne 31. 12. 2017. Rozhodné období bylo zkráceno o dobu roku 2017 v důsledku služebního úrazu, jelikož přezkumná komise rozhodla o zániku služebního poměru žalobce ke dni 21. 12. 2017. Podle Nejvyššího správního soudu však bylo třeba zohlednit, že primární příčinou zániku služebního poměru byla zdravotní klasifikace. Právě souvislost skončení služebního poměru se služebním úrazem tak byla stěžejní otázkou, již se správní orgány dostatečně nezabývaly. „Pro posouzení důvodnosti žádosti stěžovatele bude nepochybně třeba zvážit též aplikaci § 127 odst. 1 ZVP, tedy otázku povahy nárokované náhrady škody (dichotomie institutu škody ve smyslu skutečné škody a ušlého zisku)“ (viz citovaný rozsudek NSS č. j. 5 As 3/2023-41, bod [27]). Nejvyšší správní soud závázal žalovaného právním názorem, aby řádně posoudil souvislost mezi služebním úrazem žalobce a ukončením jeho služebního poměru, zejména okolnosti vyplývající z rozhodnutí přezkumné komise ze dne 5. 12. 2017 a vyšší přezkumné komise ze dne 12. 2. 2018 ohledně přímé souvislosti služebního úrazu a zdravotní klasifikace žalobce.
14. Správní orgán prvního stupně na straně 4 svého rozhodnutí nejprve uvedl, že za věcnou škodu způsobenou služebním úrazem byla žalobci přiznána náhrada za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby, náhrada za bolest, náhrada za ztížení společenského uplatnění, náhrady za účelně vynaložené náklady spojené s léčením a náhrada za nevyplacený stabilizační příspěvek. S poukazem na § 127 odst. 1 ZVP správní orgán prvního stupně uvedl, že propuštěním žalobce ze služebního poměru dne 21. 12. 2017, v jehož důsledku nebyl v souladu s § 143 odst. 3 ZVP (v prvostupňovém rozhodnutí chybně uveden § 134 odst. 3 ZVP, jedná se však o pouhou chybu v psaní, pozn. krajského soudu) započítán příjem žalobce za rok 2017 do výpočtu výsluhových náležitostí, ovšem nedošlo ke skutečné škodě, tj. zmenšení majetku žalobce oproti stavu jeho majetku před škodnou událostí (§ 2894 občanského zákoníku). Správní orgán prvního stupně se pak zaměřil na posouzení, zda v důsledku služebního úrazu nedošlo ke vzniku škody ve formě ušlého zisku, jako újmy spočívající v nerozmnožení majetku žalobce, ač se tak dalo očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí, nebýt škodné události (služebního úrazu). Podle správního orgánu prvního stupně však nebylo jisté, že by i bez služebního úrazu žalobce vykonal službu do původně sjednaného konce (31. 12. 2017). V průběhu oněch 10 kalendářních dní totiž mohly nastat i jiné skutečnosti, se kterými zákon spojuje zánik služebního poměru.
15. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve uvedl, že z rozhodnutí vyšší přezkumné komise ze dne 12. 2. 2018 vyplývá, že existuje jednoznačná souvislost mezi služebním úrazem ze dne 27. 7. 2015 a ukončením služebního poměru. Žalovaný však setrvale zastává názor, že tvrzený nárok žalobce na náhradu ušlého zisku nelze podřadit pod žádný z taxativně vymezených nároků dle § 116 ZVP. Ustanovení § 116 písm. g) ZVP dopadá na takovou majetkovou újmu, která spočívá ve zmenšení majetku poškozeného, nikoliv na újmu, která zabránila rozmnožení jeho majetku (ušlý zisk). Žalovaný má za to, že obdobná úprava náhrady škody ve ZVP a zákoníku práce umožňuje obdobný výklad, proto i odkazuje na judikaturu civilních soudů a komentářovou literaturu k této oblasti soukromého práva.

Odkázal taktéž na právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 6 A 54/2001-46: „[s]končí-li služební poměr vojáka z povolání propuštěním ze služebního poměru proto, že pro něj není v důsledku organizačních změn jiné služební zařazení [§ 19 odst. 1 písm. d) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání], a skončí-li z tohoto důvodu i studium při zaměstnání, je pro stanovení výše výsluhového příspěvku podle § 143 odst. 6 citovaného zákona určující skutečná, nikoli plánovaná doba studia [§ 9 odst. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva obrany č. 113/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů].“

16. Krajský soud souhlasí s právním názorem žalovaného, že z § 116 písm. g) ZVP nevyplývá nárok žalobce na náhradu ušlého zisku způsobeného předčasným ukončením služebního poměru v důsledku služebního úrazu. Vedou jej k tomu následující úvahy.
17. Dle § 18 písm. h) ZVP „[s]lužební poměr vojáka zaniká ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise“.
18. Dle § 112 ZVP „[z]a škodu způsobenou vojákovu při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby porušením právní povinnosti odpovídá stát“.
19. Dle § 116 ZVP písm. g) „[v]ojákovu, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za věcnou škodu“.
20. Dle § 127 odst. 1 ZVP „[n]áhrada škody se poskytuje ve výši skutečné škody, a to v penězích, jestliže není odčiněna uvedením do předchozího stavu. Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty“.
21. Dle § 143 odst. 3 ZVP se „[z]a průměrný měsíční hrubý služební plat se pro účely stanovení výše výsluhových náležitostí považuje průměrný hrubý služební plat poskytovaný za předchozích 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru. Jestliže služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, spadá již tento rok do období 5 kalendářních roků podle věty první. Trval-li služební poměr po dobu kratší než 5 kalendářních roků přede dnem skončení služebního poměru podle věty první, zjišťuje se průměrný měsíční hrubý služební plat z celé doby trvání služebního poměru“.
22. Mezi účastníky je nesporné, že žalobcův služební poměr skončil dříve, než původně měl právě z důvodu služebního úrazu. Zároveň je nesporné, že státu vznikla odpovědnost za škodu vzniklou služebním úrazem, neboť v projednávané věci byly naplněny zákonné podmínky dle § 115 odst. 1 ZVP, tedy i) vznik škody na straně vojáka – žalobce; ii) šlo o služební úraz; iii) příčinná souvislost mezi služebním úrazem a vznikem škody. Obsah náhrad škody, které je stát žalobci povinen v souvislosti s utrpěným služebním úrazem nahradit, je ale v § 116 taxativně vymezen a nelze jej rozšiřovat o další nároky.
23. Pojem škody chápe § 127 odst. 1 ZVP pouze jako majetkovou újmu poškozeného, jenom ve zvlášť vymezených případech výslovně umožňuje náhradu nemajetkové újmy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2020, č. j. 8 As 319/2018-59). Nejvyšší správní soud pak v již citovaném kasačním rozsudku č. j. 5 As 3/2023-41, upozornil, že § 127 odst. 1 ZVP stanovuje, že náhrada škody se poskytuje ve výši *skutečné* škody. Poukázal tím na obecnou úpravu náhrady škody v § 2952 občanského zákoníku, který rozlišuje formy škody na skutečnou škodu a ušlý zisk. Krajský soud k tomu doplňuje, že zákon o vojácích vznikl za účinnosti občanského zákoníku z roku 1964, ten ovšem rozlišoval obecné formy škody stejným způsobem jako současný občanský zákoník (§ 442 odst. 1 zákona č. 40/1964

Sb.). Zákonodárce proto při koncepci ustanovení § 127 odst. 1 ZVP vycházel ze stejných východisek, která jsou v platnosti i v současnosti. Z jazykového znění § 127 odst. 1 ZVP je pak zřejmý úmysl zákonodárce limitovat rozsah náhrady škody právě jen do její skutečné výše, nikoliv již ušlého zisku.

24. Pokud by krajský soud přisvědčil žalobcově výkladu zákona o vojácích, znamenalo by to, že každému vojákovi ve služebním poměru by z důvodu služebního úrazu předčasně ukončujícímu služební poměr vždy náležela náhrada škody ve formě ušlého zisku. Každé předčasné ukončení služebního poměru by totiž vedlo k nezapočítání příjmu za neukončený kalendářní rok, který voják z důvodu služebního úrazu neodsloužil (§ 143 odst. 3 ZVP). Nelze opomenout, že dle § 6a ZVP je každý voják povoláván do služebního poměru na dobu určitou. Pokud by zákonodárce zamýšlel přiznat i takovou náhradu škody, výslovně by ji v zákoně stanovil, což neučinil. Naopak z druhé věty § 143 odst. 3 ZVP: „[j]estliže služební poměr skončil posledním dnem kalendářního roku, spadá již tento rok do období 5 kalendářních roků podle věty první“, lze podle krajského soudu usuzovat *a contrario*, že pokud služební poměr neskončil posledním dnem kalendářního roku, do období rozhodného pro výpočet výsluhových náležitostí spadat nebude.
25. K poukazu žalovaného na právní větu rozsudku č. j. 6 A 54/2001-46 krajský soud nejprve poznamenává, že se týká výkladu již nerelevantního znění zákona o vojácích. Z argumentace Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že při zániku služebního poměru z důvodu „systematizace“ nemohl voják dovozovat výši výsluhových náležitostí z původně plánované doby studia, ale jen z doby skutečně odstudované. Stejným způsobem pohlíží na nyní projednávanou věc i krajský soud. Rozhodné období pro výpočet výsluhových náležitostí vymezuje § 143 ZVP, pokud z důvodu služebního úrazu nemohl být do tohoto období započítán kalendářní rok 2017, jedná se o zákonem předvídanou situaci, přičemž žalobci byla škoda způsobená služebním úrazem ve formě ušlého výdělku taktéž kompenzována.
26. Krajský soud z uvedených důvodů uzavírá, že žalobci nevznikl nárok na náhradu škody ve formě ušlého zisku, neboť zákon o vojácích nestanovuje v § 116 písm. g) ve spojení s § 127 odst. 1 státu povinnost hradit v rámci náhrady věcné škody vzniklé služebním úrazem i ušlý zisk. Stejným způsobem argumentoval i žalovaný v napadeném rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud proto na základě výše uvedeného žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
28. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo

člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. července 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu